

Н. ПОДГОРНЫЙ,

Томскинң медицина институтунда

БИСТИ ИЗИГ КҮЗЕЛ СОРУК КИИРГЕН

Сибиринң чараш хоорайларынң бирөөн Томскиде хой-ле өөредилге черлери бар. Хоорайнын алам-бүрү дэди өөредилге черлеринде бистин республикадан барган оолдар, кыстар база өөренип турар бис. Чүгө медицина институтула бешин 40—50 хире тыла оолдар, кыстар өөренип турар.

школаны чаа доосканнар дэди практиктиң ажал-иш-биле тулду хойлааың чораннар-даа таварышкылар. Кымга-даа хол-ла негелде салган сорула-гаан чедип алыр дэди кы-амак чүткүлдү болуру кончуг чугула. Чаа-чаа-ла шко-ланы доосканнар, ылаңгы хой берселер таварышкылар.

Эмчи болуру дэрге чик херек эвес-тир, бо профессия-нын оңагай бергелеринге чамдык эштер аге башмнар-дан-на алыскам, шыдашпайн баар таварышкылар тургу-лаан болбайн аап. Бир эвес ол-бо таарымча чок чүүдөр, берселерден оспаксыраар чүе болза, эмчи болуру мен деп сорулаан канчаар.

Бистин институту эмчарин-нин (ында кээр эмчлерин, терапевтерин база невропа-тологтарын, ол ыкшаш гинеко-логтарын) белеткеп турар, уруглар эмчлеринң болгаш фармацевтер белеткөөринң үш уруг факультети бар. Ин-ституттун материалдык база-зы байлак, оң дугайын та-йылбырлаан-даа канчаар.

Башкы кадрлар шымак эр-тем-билгилни хоочун кижилер бооп турар. Чикжэ: инсти-тутун ректору, медицина эр-тем-неринң доктору, академик И. В. Торонцев, эмчаринң факультетинң деканы А. Г. Клименко дэди өскө-даа хой-хой башкаларымыска чо-гааралар бис.

Тыладан барган студент-лер республиканың ат-алар дэди дэмин, арга-сү-мелер өөренип, чурттан турар бис. Институттун уугурула-зы болгаш өскө-даа башкыла-рымыс биске өөредилге тала-зы-биле арга-сүме кадар, дуза көргүдериңден черле чажам дивес. Харын бистиң эң-не би-че сеткил-биле көрүп, хүндү-лөргинге өөрүрү бис. Совет Эмчелеринң хой националдыг өг-бүлениңе кандыг-даа ай-мак-соок деп ылгал турар эвес, шунту нациялар бот-бот-тары деп эргелиг, бир эң сет-килдиг болгай.

Келир үениң эмчаниңге ана-томины өөренип, оңу хан-дыр билгил кандыг-даа эртек чугаа чокка болдунтур. Бис-тин анатомия башкымыс ол эртемниң дугайында тайыл-быр чурда берселде шы-ле-шпикон бар бис. Башкымыс-тын кайы хире нап күзел-би-ле тайылбырлап, өөредип турарын көргөш, берген даал-галарын күсүдирге, сактырга чик ыкшаш сагындырар. Башкыларымыс Е. Ф. Казако-ва, Г. И. Юткова, Н. С. Спе-ктар, В. В. Пикаревский болгаш өскө-даа келир үениң эм-члерин өөредип, кижилер херекке бүтү билгин, энергия-ын бараан болдурул.

6-гы курсчулар Даржаа Эрсе-оол, Донгач Чечек, 5-ки курсчу Кыргыс Амир, 4-кү курсчу Сапыр Бакта, 2-ги курсчулар Сергей Енаа бол-гаш Лидия Салчак өөредилге-эниге кызымак, оларнын аттар тергининеринң олуруулаа кирген. Студентилер хостуг шактарын чөп ажыглап, спортчу маргыздааларга кир-жип, чок болза агаарлаар, во-лейбол, теннис, баскетбол ойлаары чаңчыл болган. Мас-салымы-биле кинолаар, театр баар похоттарын эрттирип келген бис. Студент Нина Ба-вулаш волейбол маргыздаала-рынга үрүгүчү киржиң, ин-ституттун адын камгалап турар. 2-ги курстун студенти-зи Валерий Шайрыпий инсти-туттун «Лечебник», «Глобус», «Экспресс» деп инти болган фото хана солунуарын үндү-рениңе идеяларын киришти-лаан, чуртунуг, эки өөредил-гелге чурту дэди мактадым турар.

Өөредилгеге берселер хой таварышкылар, чикжээлзере, бир курса анатомия хой-латин аттарын, кижиниң тургузун шакжак өөренип, башкага хой формулаларын ажылап билер кылдыр интээлери кончуг берге. Шыгымы хүн чуртуну сагын, бот-кыжээлзере хой үе-шакты чарылап турган, берселерин акым эртер алаар. Бот-боттар-ка дузалажыла, детки-жилге база херек. Чикжэ: Те-Хеминиң Самагадгай суурдан келген Сергей Енаа боту аки өөренип турар-даа болза. Ба-рымы-Хемитиниң Кызыл-Ма-жарыкка келген үстүңү кур-су Даржаа Эрсе-оолдан ыла-ла арга-сүме айттырган олурар болгай.

Төрөөн Тываыска калдыг мергезкилди калдары херек-леттимиң турду дур. Баш-кылар, эмчилер, агрономнар, инженерлер, тудугчулар дэди кайымын ол дур. Мадчил, саанчы, механикатор болуру база хүндүлүг херек. Кандыг-даа ажал-иш, бир эвес ону күзел-чүткүлдүн ханымал-дан шылап алган болза, кижиниң сагымча тааржыр бол-гай.

Кызылдың эмчи үчили-пешинге өөрүм-биле калды өө-ренип турган мен, билимни улам ханымалап, дэди эртем-ни чедип алыр күзел мени чалгыннап чорур. Томскинң медицина институтунга кир-генимден бээр үш чыл чедип бар чор. Бо чайы үшкү курсу доосар мен. Мээң му-румда берселер ам-даа хой, өөредилге, практика бот-бот-тарын солуп, келир үениң эмчлерин эртемнерин хан-ымане кирип бар чорур. Шылап-ла эмчи кижиге бы-жык билги түдөн артык чугу-ла, а практиктиң ажал-херек кандыг-даа мергезкилди бүрүн шикээлди азырыңа чугула башым болгай.

Бистин институтка чыл бү-рү хой кижилер өөренип ки-рип турар. Оларнын аразында

Удасас чайгы сессия. Студентилеринң мурунуда шик-тирлэг үе ол. Ылаңгы бис-тин доозукчуларымыс мурунда харымсалгалыг ба-зымнар — доозарымын күрү-не эскаменери келген. Күрү-не шылааларын чедип-кирип дужааган, төрөөн Ты-ваыска, чонуга бараан бол-чөсө чедип оларнын чалгыс чер чурттулар бистер өөрү-вүске күзөп турар бис.

О. СИНЧИТ, Томскинң медицина инсти-тутунун студентин.

ЧУРУКТА: Томскинң Кы-зыл Тук орденниң медицина институтунун бирги курсузу, кончуг эки өөредилгелг студ-ент Нина Монгуш кичээлдер-ге белеткенип олур (үстүңү чуртута). Хоорайнын бирги чери дэди сабы маргызда-агына 2-ги чери ээлзэн Оор-жак Ык-оол (пийги чурук-та).

Авторунң фотолары.

С. ТАНОВ, пенсионер.

Төрөөн Тываыска калдыг мергезкилди калдары херек-леттимиң турду дур. Баш-кылар, эмчилер, агрономнар, инженерлер, тудугчулар дэди кайымын ол дур. Мадчил, саанчы, механикатор болуру база хүндүлүг херек. Кандыг-даа ажал-иш, бир эвес ону күзел-чүткүлдүн ханымал-дан шылап алган болза, кижиниң сагымча тааржыр бол-гай.

Кызылдың эмчи үчили-пешинге өөрүм-биле калды өө-ренип турган мен, билимни улам ханымалап, дэди эртем-ни чедип алыр күзел мени чалгыннап чорур. Томскинң медицина институтунга кир-генимден бээр үш чыл чедип бар чор. Бо чайы үшкү курсу доосар мен. Мээң му-румда берселер ам-даа хой, өөредилге, практика бот-бот-тарын солуп, келир үениң эмчлерин эртемнерин хан-ымане кирип бар чорур. Шылап-ла эмчи кижиге бы-жык билги түдөн артык чугу-ла, а практиктиң ажал-херек кандыг-даа мергезкилди бүрүн шикээлди азырыңа чугула башым болгай.

Бистин институтка чыл бү-рү хой кижилер өөренип ки-рип турар. Оларнын аразында

Удасас чайгы сессия. Студентилеринң мурунуда шик-тирлэг үе ол. Ылаңгы бис-тин доозукчуларымыс мурунда харымсалгалыг ба-зымнар — доозарымын күрү-не эскаменери келген. Күрү-не шылааларын чедип-кирип дужааган, төрөөн Ты-ваыска, чонуга бараан бол-чөсө чедип оларнын чалгыс чер чурттулар бистер өөрү-вүске күзөп турар бис.

О. СИНЧИТ, Томскинң медицина инсти-тутунун студентин.

ЧУРУКТА: Томскинң Кы-зыл Тук орденниң медицина институтунун бирги курсузу, кончуг эки өөредилгелг студ-ент Нина Монгуш кичээлдер-ге белеткенип олур (үстүңү чуртута). Хоорайнын бирги чери дэди сабы маргызда-агына 2-ги чери ээлзэн Оор-жак Ык-оол (пийги чурук-та).

Авторунң фотолары.

С. ТАНОВ, пенсионер.

Ленинчи Декреттин 50 чылы

Улус Номиссарлар Чөвүл-евинң «Дыштанымга бажың-варымын дугайында» деп дек-ретинге Владимир Ильич Ле-нининң ат салганындан бээр бөгүн 50 чыл болуп турар. Ажыкчы чоннарның кадык-шамын камгалаары совет кү-рүвениң кол сорулгаларынын бирээзи болган.

Россия революция муру-нуда дыштанымга бажыны деп чүе турбаан. Баштайы дыштанымга бажынын 1920 чылда Петроградка аямтыкан.

Бистин чуртутуста ам 300 муң орунуг 1240 дыштаным-га бажыны болган наесо-наттар бар. Аңаа чылдың-на

(СЭТА-нын көрр.).

КИНЕМАТОГРАФИСТЕРНИНҢ II БҮГҮ-ЭВИЛЕЛ СЪЕЗДИЗИНДЕ

Кремльдин Улус ордузунда эрттип турар кинематографистерниң пийги Бүгү-эвилел съездининң делегаттары совет ки-нонун айттыргаларын, оң хөгжүдэниң калбак перспективаларын чуталажып кө-рүп туралар.

Май 12-нч эртенги хурамында мандат комиссиянынң илеткенип дыңаан. Бис-тин чуртутуста 4500 ажыг кинемато-графистер ажалдан турар.

Кинодраматур А. Я. Кашер (Москва) өтчүтүг илеткелдеринң талазы-биле са-нал-онал солчүшкүнуңа бир дугарын-да сөс алган, амгы үениң кинодрамату-ризацияны, коммунисттиң тургузушкунга оң ролунуң дугайын чуталаан.

Грузиянын кинематографистер эвиле-нин баштаар чериниң секретары С. В. По-лидзе боттарынын республиканынң чар-тык чүе чыл юбилейин чаа-чаа чедип-кирип-биле ужуражып турар акан ма-стерлеринң чогаалдыкы ажылынын дуга-йын чуталаан. Оператор М. М. Пили-кина (Москва) кино будургузешин тек-

никтин хандырылганын дугайын чутала-лаан. Артгет Б. П. Чирков Бүгү-россиянын театр интисилешиниң мурунунда съездеге байыр чедирген.

Кино уран чүгүдүнүң совет аныяктар-нын кижизилдешинге улук укур-дузаны-ның дугайын ВЛКСМ ТУ-ның бирги се-кретары Е. М. Тяжельников съездеге ба-йыр чедирген демделзэн.

Убыкстанын кино уран чүгүдүнүң мастерлериниң мурунуда чаа-чаа сору-галарын дугайын республиканың кинематографистер эвилелиниң баштаар че-риниң секретары А. Э. Харисев чуталаан. Ол кыпак ССР-нин Чогаалчылар Эвиле-линин баштаар чериниң секретары С. В. Сартков, актёр В. В. Саранев режиссёр С. И. Юткенич олар кино уран чүгүдүнүң укур-дузанын дугайын боттарынын са-налдарына демделзэн, сорулгалар дуга-йын чуталаан.

Съезде социалисттиң чурттардан кел-ген төлөөр база байыр чедирген.

(СЭТА).

ТЫВА МОСКВАҖЕ УЛАМ ЧООКШУЛААН

Найымсалдын культура амыл-галында база бир солун болушкуну-нарын бирөөн Москвадан Топ делетге калдыда Россия Федера-циянынң автономнуг республика-ларынын чурукчуларынын делетге-нин ажалыны болуш. Шунту 16 республиканын чурукчуларынын болгаш уран шеверлериниң 3000 ажыг ажалдык кайтамчык улук залды дола берген.

Тыванын чуралта уран чүгү-би-ле москвичтар бир-ле дугаар хан-ы танымн, соуурган турары бо. В. Ф. Деминин «Совет Тыванын» аныяк араттары», «Кызыл», С. К. Лавныин «Партизаннар», «Тыва тудугда», Т. Е. Левентовскийн «Улук-Хемде ырлар», сурагыл ма-чын Кызыл-оол Шырадылдинин портрети база Г. С. Суздальцевтин

«Кызылдар», «Бай-Тайга» болгаш «Эркин Кызыл», С. М. Саянын «Ке-дээ музыкалар», К. С. Кузнецов-вун тыла чогаалы С. Сарыг-оол-дун портрети дэди өскө-даа хой-хой ажалдары көрүктүрүр үелен тур-ар.

И. Ч. Салчактын литографиялар-ды озагай көрүсөөнчү. Оларга «Ир», «Эр ташым», «Малчыл», деп ажалдар хамаарып, И. В. Са-лчактын «Елсейин кижилер» бол-гаш «Токунуң ачым» деп ажал-дары солуп.

Тбилиси байырлалда

долу шиктирлиин бадытпап, чаа-чаа чедипкирип-биле Төрзүн чурту өөртүп турар.

Грузиянын КП ТУ-зынын, республиканын Дээди Совети-ниң Президиумунуң болгаш Министрлер Чөвүленинң ту-раскалдыг юбилей тугу-биле хоорайны шаңчаан болгаш ону СЭПН ТУ-нын Политбюро-нуң кеңигүнүңе кандидат, Грузиянын КП ТУ-нын бирги секретары В. П. Мжаванадзе тывысан.

Хоорай туттар, транспан-дылар-биле шикеттинген. Ре-

волюстуг болушкуннар-биле холбашкан черлерде тураскал сабыраларыныглан.

Республиканын ном үндүрер чари юбилейге уткуштур хой солун чүүдлерин кылган. Эң ылаңгыя «В. И. Ленин болгаш Грузия» деп альбом-фото-дел-гелге онза солун бооп турар.

Тбилисиде чуралга уран-чүгүдүнүң мастерлериниң дел-гелгези ажытылган. Чаа Гру-зиянын эртен орун, дэди Гру-зиянын болгаш уш-ажылдың маадырларын олар боттарынын чогаалдарында уран-шевер көргүзүп туралар.

Кызыл, Шетилкин-Бравченко худумчу, бажы № 3 ТЕЛЕФОННАРЫ: Редакторун 24-63; редакторун оралакчыларынын болгаш пропаганда кылдынын 35-24, харымсалгалыг секретарынын 23-33, партияны амылдар кылдынын 37-13, культура кылдынын 23-54, кыла ажы-атгы кылдынын 21-47, улугтур кылдынын 22-64, чаага баз совет тургузу кылдынын 41-27, информация кылдынын 20-60, бухгалтерия-нын 31-75, корректорларынын 27-41. Солун келбей барганда 32-75 телефонче долаар.

Тыва АССР-нин Министрлер Чөвүленинң чанымда Тыванын ном үндүрер чериниң республика типографиязы (Бызыл, Шетилкин Бравченко худумчу, 1.). ТС-00000.

Солун неделяда 6 катан үнер

СЭПН Тыва обкому, Тыва АССР-нин Дээди Советинин Президиуму болгаш Тыва АССР-нин Министрлер Чөвү-лени Тыва АССР-нин Иштики делеттер Министри Союз Сот-данын Чакырып ады

Сотна Шырап КҮНДҮКЕЛИНӨН мөөзүл-биле холбаштыр эш Чакарт ханн казымдалып илгерилей тур.

СЭПН Тыва обкому, Тыва АССР-нин Дээди Советинин Президиуму болгаш Тыва АССР-нин Министрлер Чөвү-лени Тыва АССР-нин Иштики делеттер Министри Союз Сот-данын Чакырып ады

Сотна Шырап КҮНДҮКЕЛИНӨН мөөзүл-биле холбаштыр эш Чакарт ханн казымдалып илгерилей тур.

Сотна Шырап КҮНДҮКЕЛИНӨН мөөзүл-биле холбаштыр эш Чакарт ханн казымдалып илгерилей тур.

РЕДАКЦИЯНЫН АДРЕЗИ

Тыва АССР-нин Министрлер Чөвүленинң чанымда Тыванын ном үндүрер чериниң республика типографиязы (Бызыл, Шетилкин Бравченко худумчу, 1.). ТС-00000.

Солун неделяда 6 катан үнер

СЭПН Тыва обкому, Тыва АССР-нин Дээди Советинин Президиуму болгаш Тыва АССР-нин Министрлер Чөвү-лени Тыва АССР-нин Иштики делеттер Министри Союз Сот-данын Чакырып ады

Сотна Шырап КҮНДҮКЕЛИНӨН мөөзүл-биле холбаштыр эш Чакарт ханн казымдалып илгерилей тур.

Сотна Шырап КҮНДҮКЕЛИНӨН мөөзүл-биле холбаштыр эш Чакарт ханн казымдалып илгерилей тур.

Сотна Шырап КҮНДҮКЕЛИНӨН мөөзүл-биле холбаштыр эш Чакарт ханн казымдалып илгерилей тур.

Сотна Шырап КҮНДҮКЕЛИНӨН мөөзүл-биле холбаштыр эш Чакарт ханн казымдалып илгерилей тур.

Сотна Шырап КҮНДҮКЕЛИНӨН мөөзүл-биле холбаштыр эш Чакарт ханн казымдалып илгерилей тур.